

Nota explicativă la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Prezentul proiect de lege, în fond, conține propuneri de modificare și completare a unor acte legislative, care rezultă din politica fiscală și bugetară pe anul 2011, bazată pe prevederile Programului de activitate a Guvernului pe anii 2011-2014 „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, Programului de stabilizare și relansare economică pe anii 2009-2011, altor programe și strategii naționale, acestea urmărind scopul sporirii veniturilor la buget și simplificării administrării fiscale, precum și consolidării și eficientizării utilizării resurselor financiare publice.

Principalele amendamente de ordin fiscal ce se conțin în acest set sînt următoarele.

Un bloc de modificări vizează majorarea cu 50% a cotelor accizelor la băuturile alcoolice tari și la țigarete cu și fără filtru, fapt ce va permite acumularea de surse financiare suplimentare la buget și va contribui la controlul și reducerea consumului de astfel de mărfuri dăunătoare sănătății populației.

Un alt bloc de măsuri ține de modificarea mecanismului de stabilire a mărimilor cotelor taxelor locale prin anularea plafonării acestora, cu acordarea dreptului autorităților publice locale de a le fixa de sinestătător, în funcție de caracteristicile obiectelor impunerii și sursele financiare necesare.

Totodată, în scopul impulsionării volumului publicității și ameliorării situației financiare a instituțiilor mass-media independente, se prevede excluderea din categoria obiectelor impunerii cu taxa locală pentru publicitate a serviciilor de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul TV, internet, radio, presei periodice, prin tipărituri.

La capitolul impozitului pe bunurile imobiliare se propune prelungirea termenului de implementare a următoarei etape a noului sistem de impozitare a bunurilor imobiliare la valoarea de piață din considerentul neevaluării bunurilor imobiliare aferente etapei respective (terenurile agricole) conform valorii estimate.

Întru asigurarea unei activități eficiente a organelor fiscale cât și îmbunătățirea și simplificarea administrării fiscale, se propune ca dările de seamă fiscale să se prezinte în mod obligatoriu utilizând metode automatizate de raportare electronică, fapt ce va exclude eventualele erori în procesul prelucrării informației prezentate. Această modalitate de raportare va fi efectuată gradual. Pentru început se va extinde față de contribuabilii TVA, cu stabilirea diferitor termene de implementare a reglementării date, în perioada 01.09.2011 – 01.01.2013, ținând cont de organul fiscal în care se deservesc contribuabilii. Ulterior, metoda automatizată de raportare va cuprinde și contribuabilii celorlalte impozite și taxe.

La capitolul TVA, se propune modificarea datei obligației fiscale pentru importul de servicii prin stabilirea condițiilor egale privind termenul, declararea și achitarea TVA la serviciile de import similar celor prestate pe teritoriul Republicii Moldova, adică la data prestării acestuia, pentru a înlătura decalajul între data emiterii și primirii documentului ce confirmă prestarea serviciului respectiv.

Privind impozitul pe venit, se prevede extinderea surselor de venituri impozabile, obținute de către persoanele fizice-cetățeni rezidenți ai Republicii Moldova, cu cele de peste hotarele Republicii Moldova, altele decât veniturile financiare și din investiții pentru activitatea desfășurată pe teritoriul acesteia.

Un aspect important în fortificarea metodelor de administrare fiscală a contribuabililor țin de introducerea normelor care vor extinde aplicabilitatea metodelor și surselor indirecte de estimare a obligației fiscale față de toți agenții economici, precum și introducerea normei ce va permite aplicarea metodelor și surselor indirecte de estimare a obligației fiscale privind impozitul pe venit și față de persoanele fizice-cetățeni și persoanele care practică activitate profesională.

În vederea aducerii în concordanță a Codului fiscal cu prevederile în vigoare a Codului de executare și a Legii privind executorii judecătorești, referitor la procedura de executare a ordinelor incaso, se propun norme care vor crea pârgii de asigurare a stingerii obligației fiscale a contribuabililor prin intermediul procedurii de executare efectuate de către executorii judecătorești.

Totodată, se propun norme care vor da posibilitatea organului fiscal de a efectua controlul direct asupra procedurii de executare de către executorii judecătorești pentru situațiile în care statul apare ca creditor, deoarece activitatea executorilor judecătorești este una privată și măsurile disciplinare și de control în această situație sînt obligatorii.

Totodată, în scopul înlăturării lacunelor din redacția curentă a legislației fiscale sînt efectuate modificări privind un caracter redacțional și de concretizare.

Setul de modificări și completări conține și un șir de prevederi menite să consolideze și să eficientizeze utilizarea resurselor financiare publice, care se prezintă în continuare pe fiecare act legislativ în parte.

1. Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, dispune că veniturile ilicite obținute de agenții economici prin exagerarea costului producției, rentabilității, adaosului comercial, volumului de lucrări efectuate în construcții și tarifelor la serviciile prestate, nerespectîndu-se astfel actele normative care reglementează formarea și aplicarea prețurilor, precum și amenzile aplicate în quantum echivalent acestor venituri se percep la bugetul de stat prin decizia adoptată de Serviciul Control Financiar și Revizie din subordinea Ministerului Finanțelor sau de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Practica denotă, că agenții economici nu execută deciziile organelor respective în mod benevol. În scopul executării deciziilor adoptate și încasării necondiționate la bugetul de stat a veniturilor ilicite și amenzilor aplicate în rezultatul controalelor efectuate de către organul de control, se propune, ca acestea, în termen de 30 zile după adoptarea deciziilor să se încaseze în bugetul de stat sumele calculate, prin înaintarea ordinului incaso. Suplimentar la această, pentru stimularea executării deciziilor organului de control, se propune, analogic prevederilor Codului fiscal, acordarea pentru agenții economici care efectuează virarea amenzilor în buget în termen de 3 zile de la primirea deciziei a unei redeceri de 50% din suma amenzii.

2. Legea nr.909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, prevede că unele categorii de cetățeni care au participat la lichidarea consecințelor acestei catastrofe au dreptul de a beneficia de indemnizații pentru asigurarea cu spațiu locativ, dacă, la situația din 1 ianuarie 2010, dețin scrisori de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale, eliberate de autoritățile administrației publice locale și nu au obținut creditele nominalizate.

Prin norma în cauză se lezează dreptul acelor categorii de cetățeni, care nu dispun de spațiu locativ și nu dețin scrisorile de garanție respective. Potrivit informațiilor obținute de la autoritățile administrației publice locale, la situația din 1 ianuarie 2011, numărul solicitanților, care nu dețin scrisori de garanție constituie 242 persoane. Costul realizării acestui drept se estimează în sumă de circa 18,1 mil.lei.

Pentru neadmiterea încălcării dreptului la asigurarea cu spațiu locativ a categoriilor menționate de cetățeni, se propune ca aceștea să poată beneficia de dreptul la indemnizații în modul stabilit de Guvern, începînd cu anul 2014 (după finalizarea procesului de acordare a indemnizațiilor respective beneficiarilor de scrisori de garanție), dat fiind constrîngerile bugetare pe termen mediu.

3. Întru realizarea prevederilor Legii nr.42-XVI din 2 martie 2006 pentru aderarea la Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine și în conformitate cu prevederile Legii nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, Guvernul, prin Hotărîrea nr. 241 din 6 martie 2006, a aprobat Nomenclatorul lucrărilor efectuate și serviciilor prestate, contra plată, de Ministerul Justiției și instituțiile subordonate ale acestuia, instanțele judecătorești, precum și tarifele la acestea. Acest nomenclator include servicii pentru aplicarea apostilei. Conform hotărîrii menționate mijloacele financiare acumulate de la serviciile date reprezintă mijloace speciale și se utilizează în modul stabilit de Guvern. Totodată, reieșind din principiile bugetare (principiul unității și principiul universalității) sumele, care sînt percepute de

Ministerul Justiției în urma aplicării apostilei, sînt rezultatul acțiunilor de eliberare a documentelor de importanța juridică și trebuie să fie vărsate în bugetul de stat și destinate finanțării tuturor cheltuielilor incluse în buget. În acest context se propune completarea Legii taxei de stat nr.1216-XII din 3 decembrie 1992 cu prevederi privind încasarea la bugetul de stat a taxei de stat pentru aplicarea apostilei, privind cuantumul taxei respective, precum și privind unele înlesniri vizînd taxa de stat pentru aplicarea apostilei.

4. Legea nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice stabilește că cetățenii Republicii Moldova, victime ale represiunilor politice, au dreptul la credit bancar fără dobîndă pentru construcția locuinței noi (în cazul în care nu dispun de locuință în proprietate) sau pentru reparația locuinței restituite sau avute în proprietate. Totodată, din contul bugetului de stat se rambursează 50 la sută din suma creditului obținut. La situația din 1 ianuarie 2011, de credite preferențiale au beneficiat 953 persoane, victime reabilite ale represiunilor politice, în sumă de 27,5 mil.lei, dintre care 13,7 mil.lei - sub garanția autorităților publice locale.

Pentru asigurarea realizării dreptului acestor persoane și, totodată, utilizarea mai rațională a resurselor publice, se propune substituirea mecanismului de acordare a creditelor preferențiale prin acordarea indemnizațiilor nemijlocit de către autoritățile administrației publice locale, fără implicarea instituțiilor financiare, în cuantum de 50 la sută din mărimea stabilită de Guvern pentru restaurarea caselor vechi. Beneficiari vor fi persoanele care, la situația din 1 ianuarie 2010, dețin scrisori de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale, eliberate de autoritățile administrației publice locale, dar care nu au obținut creditele nominalizate. Prin aceasta vor fi evitate cheltuielile suplimentare de la buget pentru achitarea dobînzilor aferente creditelor în cauză. Costul realizării acestui drept constituie circa 12,5 mil.lei pentru 1216 beneficiari.

Mai mult ca atît, se propune ca victimele represiunilor politice, cărora nu li s-au restituit casele de locuit în localitățile de unde au fost represați și nu au solicitat, și nu sînt în drept să solicite restituirea bunurilor sau recuperarea valorii acestora

prin achitarea de compensații, să fie în drept de a beneficia de indemnizații unice pentru construcția unei case individuale ori locuinței cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ în localitățile de unde au fost represate, în cuantum de 50 la sută din mărimea stabilită de Guvern. În cazul dat, beneficiari sînt persoanele care, la situația din 1 ianuarie 2010, dețin scrisori de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale, eliberate de autoritățile administrației publice locale, dar care nu au obținut creditele nominalizate și nu au fost asigurate cu spațiu locativ. Modul de acordare și mărimea indemnizațiilor se stabilesc de Guvern.

Totodată, în scopul neadmiterii încălcării dreptului la asigurarea cu spațiu locativ a persoanelor, care nu dețin scrisori de garanție la 1 ianuarie 2010, se propune ca acestea să beneficieze de dreptul la indemnizații pentru restaurarea caselor vechi sau construcția/procurarea spațiului locativ în localitățile de unde au fost represate, în modul stabilit de Guvern, începînd cu 2014 (după finalizarea procesului de acordare a indemnizațiilor respective beneficiarilor de scrisori de garanție). Costul realizării acestui drept pentru 670 persoane (care nu dețin scrisori de garanție la 1 ianuarie 2010) constituie circa 6,9 mil.lei.

Concomitent se propune ca victimelor represiunilor politice, cărora nu li s-au restituit casele de locuit în localitățile de unde au fost represate, dar care au beneficiat sau au dreptul să beneficieze de restaurarea bunurilor sau de recuperarea valorii bunurilor prin achitarea de compensații să nu li se acorde dreptul de a beneficia de indemnizațiile în cauză.

5. Legea nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător prevede, că finanțarea măsurilor respective se efectuează din contul Fondul ecologic național și fondurile ecologice locale pe lîngă Ministerul Mediului, care sînt administrate de consiliile de administrare respective. În realitate fondurile locale, în mare parte, se utilizează la prevenirea și combaterea poluării mediului, la restabilirea stării lui și lichidarea consecințelor poluării, prin intermediul Fondului ecologic național. În acest scop legislația prevede transferarea a 30% din veniturile acumulate la fondurile ecologice locale.

Reieșind din aceasta, se propune fuzionarea fondurilor ecologice locale cu Fondul ecologic național în cadrul a unui singur fond, denumit în continuare Fondul ecologic.

Aceasta nu va afecta din punct de vedere financiar programele de mediu, dimpotrivă cadrul instituțional și procedurile se vor simplifica, se vor evita viramente inutile între conturile trezoreriale, va spori operativitatea decizională și operațională a tranzacțiilor.

În condițiile actuale alocarea mijloacelor pentru activitățile de protecție a mediului înconjurător, se efectuează conform hotărârilor consiliilor de administrare ale fondurilor respective, adoptate în baza examinării propunerilor autorităților publice, unităților economice, indiferent de tipul proprietății, precum și a organizațiilor obștești. La finanțarea proiectelor prin intermediul unităților economice, în majoritatea cazurilor sînt evitate procedurile de achiziții publice, precum și normele privind limitele de cheltuieli efectuate din bani publici. Mai mult ca atît, după adoptarea deciziilor, în multe cazuri organele administrației publice se autoexclud de la participarea la implementarea proiectelor. Pentru înlăturarea acestor deficiențe se propune operarea modificărilor la legea menționată, fapt ce va pune în condiții echitabile toți beneficiarii de mijloace din contul fondului ecologic.

Un argument suplimentar pentru propunerea dată constituie și faptul că standardele și practicile internaționale în domeniul gestionării finanțelor publice, la care tinde să se alinieze Republica Moldova, recomandă consolidarea tuturor resurselor într-un singur buget, urmărind scopul fortificării disciplinei fiscale generale, adică bazate pe reguli fiscale unice la etapele ciclului bugetar.

Luînd în considerare urmările calamităților naturale din ultime ani, în special sub formă de inundații, care au distrus, printre altele, sisteme de protecție (diguri) împotriva inundațiilor, sisteme hidrotehnice și ameliorative, se propune autorizarea utilizării mijloacelor Fondului național și pentru consolidarea sistemelor menționate.

6. Conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, în cazul încetării din viață a pensionarului, familiei i se plătește o indemnizație de înmormântare egală cu suma a două pensii, dar nu mai mică decât cea stabilită de legislație. Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului prevede, în cazul judecătorului demisionat sau pensionat, acordarea familiei acestuia a unei indemnizații de deces în mărime de două salarii medii lunare ale judecătorului în funcția respectivă, necatînd la faptul că judecătorii sînt participanți ai sistemului asigurărilor sociale de stat. În baza Legii nr.170-XVI din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, în caz de deces al ofițerului de informații pensionat, familiei lui i se plătește un ajutor de deces în mărimea a 2 pensii.

În scopul stabilirii echității sociale între beneficiarii de pensie, se propune modificarea legilor în cauză, stabilindu-se că mărimea ajutorului de deces, pentru categoriile menționate, să fie egală cu cea stabilită prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat. Ajutorul de deces pentru pensionarii din sistemul public de asigurări sociale de stat pentru anul 2011 se prognozează în cuantum de 1000 lei.

7. Legea fondului rutier nr.720-XIII din 2 februarie 1996 stabilește că partea fondului neutilizată în anul bugetar se reportează în anul următor. Aceasta prevedere creează aparența, precum că reportarea mijloacelor neutilizate facilitează prioritățile Guvernului.

Practica însă a demonstrat, că astfel de prevederi, devenind permanente, nu stimulează mobilizarea resurselor bugetare pentru anii respectivi, ci provoacă acumularea soldurilor de proporții de mijloace neutilizate, ceea ce produce un impact negativ atît asupra obiectivelor Guvernului, cît și asupra balanței bugetare pentru perioada ulterioară.

Întru eliminarea neajunsurilor menționate și în scopul respectării principiului anualității bugetului, stipulat în Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, se propune excluderea normei respective din

Legea nr.720-XIII din 2 februarie 1996. În aceste condiții programele anuale ale lucrărilor de reparație și întreținere a drumurilor publice, aprobate de Guvern, vor fi finanțate în limita mijloacelor acumulate în fondul rutier, dar nu mai mare decât volumul acestuia, aprobat prin legea bugetară anuală.

8. Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar prevede că autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală, cu excepția cheltuielilor legate de achitarea sumelor conform titlurilor executorii, eliberate în baza hotărîrilor rămase definitive ale instanțelor judecătorești. Practica denotă că după aprobarea bugetului anual, pe parcursul exercițiului bugetar, sectorul bugetar beneficiază de intrări de mijloace bănești gratuite, cu destinație specială care, conform prevederilor legale, nu pot fi utilizate fără operarea modificărilor respective în legea bugetară anuală.

Pentru a facilita utilizarea în termen a intrărilor bănești respective și evitarea necesității de a apela de fiecare dată la Parlament pentru a modifica bugetul, se propune ca intrările de mijloace bănești gratuite, cu destinație specială, să poată fi utilizate fără rectificarea bugetului pe anul respectiv.

Suplimentar la aceasta, bugetele înfruntă dificultăți la asigurarea în termenii stabiliți și în volum deplin a cheltuielilor lunare aprobate. În situația dată apare necesitatea de acoperire a unui decalaj temporar de casă prin surse împrumutate.

În acest context, se propune investirea Ministerului Finanțelor, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, autorităților executive ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și de nivelul al doilea, cu dreptul de a angaja/acorda, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajului temporar de casă cu scadență în același an bugetar de la bugetele/bugetelor, gestionate în Contul Unic Trezorerial.

Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 menționată prevede că orice decizie de a majora deficitul bugetar sau de a reduce excedentul bugetar se realizează printr-o modificare separată la legea bugetară anuală. În procesul executării bugetului apare situația cînd mijloacele împrumuturilor pentru proiecte finanțate din surse externe,

ratificate de Parlament, intrate peste prevederile aprobate în buget, soldurile din anii precedenți la granturi, donații, sponsorizări și alte mijloace bănești intrate cu destinație specială, nu pot fi utilizate fără rectificarea bugetului, ceea ce conduce la divergențe cu donatorii. Luând în considerare durata procedurii de modificare a bugetului pentru astfel de surse, se propune derogarea de la prevederile referitoare la deficitul bugetar.

Conform legii nominalizate, Serviciul Control Financiar și Revizie din subordinea Ministerului Finanțelor exercită controlul asupra activității economico-financiare, integrității mijloacelor și resurselor materiale, autenticității evidenței contabile și a rapoartelor instituțiilor bugetare, precum și ale întreprinderilor și organizațiilor care utilizează mijloace publice, indiferent de forma de proprietate și genul de activitate.

Reieșind din obiectivele inspecției financiare care tinde să substituie controlul financiar programatic și comprehensiv, proiectul prevede precizarea competențelor și aspectelor care urmează a fi supuse inspecției financiare de către organul abilitat cu aceste funcții din subordinea Ministerului Finanțelor. Inspecția financiară urmează a fi supuse autoritățile publice centrale și locale și instituțiile subordonate acestora, întreprinderile de stat și municipale, societățile comerciale, în al căror capital social statul deține o anumită cotă-parte, alte persoane fizice și juridice, care utilizează mijloace financiare publice și gestionează patrimoniul public. Aspectele care urmează a fi supuse inspecției vizează în special utilizarea resurselor financiare publice, formarea și respectarea disciplinei prețurilor, organizarea achizițiilor publice, precum și integritatea activelor. Astfel, în rezultatul modernizării și optimizării activității, Serviciul va devini un organ de control cu atribuții de inspecție financiară alinate la cerințele și standardele europene.

Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar stabilește că dezafectarea mijloacelor bănești direct de la bugetul de stat, de la bugetele unităților administrativ-teritoriale și de la instituțiile finanțate din aceste bugete, să efectuează, în baza documentelor executorii, în mod benevol în termen de până la 6

luni de la data înaintării propunerii de executare, și în mod incontestabil, prin încasarea de către organul de executare – în cazul depășirii termenului menționat, în limita de până la 20 la sută din bugetul anual al debitorului.

Prin Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești a demarat procesul de formare a sistemului de executare privat. Executarea silită în regim privat a documentelor executorii presupune, conform modificărilor operate în Codul de executare nr.443-XV din 24 decembrie 2004, atât plata sumei de bază (care a fost dispusă prin hotărârea judecătorească pentru executare), cât și plata cheltuielilor de executare (formate din onorariu și alte cheltuieli), care de cele mai multe ori ating pragul de 10 la sută din baza de calcul. Pe lângă aceasta, Codul de executare și actele normative aferente acestuia reglementează un drept legal al executorului judecătoresc de a calcula dobânzile de întreținere a sumei de bază printr-o procedură simplificată. Toate aceste circumstanțe nu fac decât să accentueze efectele financiare negative ale unei datorii, prin blocarea activității curente a unor instituții și organe de stat, și să limiteze scopul legal pentru care acestea au fost instituite. În general, nereglementarea legală a unor astfel de situații poate crea blocaje financiare la nivelul executorilor de buget, care se află în imposibilitate de a achita sumele suplimentare cuvenite cu titlu de dobânzi și cheltuieli aferente procesului de executare, și poate spori, în mod nejustificat, cheltuielile acestei instituții.

Întru reducerea presiunii financiare suplimentare asupra executorilor de buget, se propune instituirea pe cale legală a unor proceduri prealabile de executare benevolă a documentelor executorii din contul executorilor de buget, și anume: (i) stabilirea termenului de până la 6 luni, calculat de la data recepționării titlului, pentru executarea documentelor de executorii de către debitor – executor de buget; (ii) excluderea în această perioadă a intermedierei organelor de executare, cu prezentarea documentului executoriu spre executare benevolă direct către debitor.

Mai mult ca atât, pentru eliminarea efectelor negative asupra finanțării programelor sociale și economice, ca urmare a dezafectării banilor publici întru achitarea documentelor executorii, se propune menținerea prevederilor legii în

vigoare privind utilizarea în acest scop nu mai mult de 20 la sută din bugetul executorului de buget aprobat pe anual respectiv.

Paralel cu aceasta, se propune și completarea Codului de executare cu prevederile că documentele executorii privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetului de stat, bugetelor unităților administrativ-teritoriale, bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, precum și din contul autorităților/instituțiilor publice se vor executa în conformitate cu procedura și termenele propuse mai sus.

Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 prevede că, în cazul neadoptării și nepublicării pînă la 31 decembrie a legii anuale a bugetului asigurărilor sociale de stat și a legii privind fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală, finanțarea cheltuielilor pentru anul curent se efectuează, lunar, cu sume ce reprezintă a douăsprezecea parte din suma cheltuielilor ce au fost prevăzute pentru anul bugetar precedent.

Totodată, prin aceste legi, pentru anul bugetar precedent, sînt stabilite și mărirea contribuțiilor de asigurări sociale și a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, care trebuie să fie utilizate la formarea resurselor bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală și pentru anul bugetar curent, ceea ce nu este expus expres în Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996.

În scopul aplicării corecte în anul curent a prevederilor legii bugetului asigurărilor sociale de stat și a legii privind fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru anul bugetar precedent, în partea ceea ce referă la formarea resurselor acestora, se propune modificarea Legii nr.847-XIII din 24 mai 1996.

Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nu permite dezafectarea de la bugetul de stat a mijloacelor pentru acordarea creditelor și împrumuturilor agenților economici. În ultimul timp, în adresa Ministerului Finanțelor au parvenit de la persoanele fizice adresări privind acordarea creditelor și împrumuturilor. În

același timp, acordarea creditelor și împrumuturilor persoanelor juridice și fizice este prerogativa sistemului bancar. Conform prevederilor Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 privind datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor are funcția doar de a recredita mijloacele financiare obținute din împrumuturile de stat interne și externe pentru finanțarea proiectelor investiționale, a programelor sau activităților prioritare de stat, care sînt definite în contractele de împrumut de stat interne sau externe. Reieșind din această, se propune interzicerea dezafectării de la bugetul de stat a mijloacelor pentru acordarea creditelor și împrumuturilor persoanelor fizice, completînd respectiv Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996.

9. Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii stabilește că șeful aparatului Consiliului Superior al Magistraturii, șeful secției cadre și specialiștii principali, care au calitatea de magistrat, sînt salarizați la nivelul stabilit în Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar pentru judecătorii de la curțile de apel, cu adaosurile conform gradelor de calificare (în redacție Legii nr.185-XVI din 26 iulie 2007). În același timp, Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 (anexa nr.4) prevede grilele de salarii pentru funcțiile publice menționate. Modificările în Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 au fost efectuate cu încălcarea prevederilor Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005, și anume, că după intrarea în vigoare a legii menționate, la elaborarea oricăror acte legislative e interzisă includerea altor prevederi ce țin de salarizarea personalului unităților bugetare. În scopul aducerii în concordanță a salarizării unor funcționari publici din aparatul Consiliului Superior al Magistraturii cu prevederile Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005, se propune modificarea respectivă în Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

10. Codul electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 prevede că membrii Comisiei Electorale Centrale, care nu activează permanent vor primi în perioada electorală, din mijloacele financiare alocate pentru alegeri, un salariu cu 25 la sută

mai mare decît salariul mediu de la locul de muncă permanent, dar nu mai puțin de un salariu mediu pe economie. Analiza denotă că persoanele în cauză primesc o retribuire considerabilă pentru perioada respectivă, comparativ cu salariul stabilit pentru membrii permanenți ai Comisiei Electorale Centrale (31400 lei față de 7500 lei scrutinul electoral 2010).

Pentru stabilirea echității sociale între toți membrii Comisiei Electorale Centrale pentru munca prestată în procesul electoral, se propune ca membrii Comisiei, care nu activează permanent, să primească în perioada electorală, din mijloacele financiare alocate pentru alegeri, un salariu echivalent cu salariul Secretarului Comisiei Electorale Centrale, stabilit pentru perioada respectivă (7500 lei).

Mai mult ca atît, în procesul electoral sînt antrenate persoane, care, conform procedurii electorale, se degreveză de la locul de muncă permanent și, respectiv, în perioada în care decurge scrutinul electoral, li se achită din mijloacele financiare, alocate pentru alegeri, un salariu cu 25% mai mare decît salariul mediu de la locul de muncă permanent, dar nu mai puțin de un salariu mediu pe economie. Din numărul total al persoanelor antrenate în procesul electoral 75-80% constituie angajați din instituțiile finanțate de la buget. În aceste condiții, planificarea cheltuielilor pentru remunerarea muncii se efectuează atît de instituțiile bugetare, cît și de Comisia Electorală Centrală, fapt ce duce la dublarea cheltuielilor pentru remunerare din contul banilor publici (salariul mediu în sectorul bugetar).

Întru eliminarea lacunelor în utilizarea eficientă a mijloacelor bugetare în procesul electoral, se propune ca remunerarea muncii persoanelor antrenate în procesul electoral, care sînt degrevate de la locul permanent de muncă din unitățile bugetare, să se efectueze cu acordarea unei recompense din mijloacele financiare alocate pentru alegeri, egală cu 25% din salariu mediu pe economie din anul precedent, iar pentru persoanele degrevate din afara unităților bugetare sau pentru cei convocați - acordarea unei recompense egale cu un salariu mediu pe economie al anului precedent, din mijloacele financiare alocate pentru alegeri. În cazul dat

pentru alegerile locale din anul 2011 se va exclude dublarea cheltuielilor în sumă de 16,8 mil.lei.

11. Legea nr.768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local prevede că la expirarea mandatului, alesului local care a activat cel puțin doi ani în această calitate i se acordă o indemnizație unică, egală cu salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent, în baza deciziei adoptate de consiliul respectiv. Achitarea indemnizației unice se efectuează din bugetul local în contul datoriei bugetului de stat față de bugetele locale respective.

Totodată, conform legislației în vigoare, bugetele unităților administrativ-teritoriale constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, în limita resurselor financiare disponibile. Adoptarea deciziei privind plata indemnizației unice pentru alesul local constituie o competență proprie a autorităților administrației publice locale. Ca urmare, se propune ca cheltuielile în acest scop să fie efectuate din bugetele autorităților corespunzătoare.

12. Legea serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20 iulie 2000 stabilește că colaboratori vamali la eliberarea din serviciu (în cazul de transfer în o altă autoritate publică, alegerii într-o funcție electivă în o autoritate publică, lichidării organului vamal sau reducerii statelor de funcții, de imposibilitate de îndeplinire a atribuțiilor constatată prin examen medical de specialitate) au dreptul la o indemnizație unică pentru vechime în muncă în organele de drept în mărime de la 2 până la 20 de salarii medii lunare în dependență de vechimea în muncă. Totodată, aceste prevederi contravin Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Pentru asigurarea respectării principiului de echitate între categoriile de salariați în sectorul public se propune modificarea prevederilor în cauză în Legea serviciului în organele vamale prin aplicarea condițiilor unice de acordare a indemnizațiilor la eliberarea din serviciu conform drepturilor obținute.

13. În vederea reglementării unor drepturi la asistență socială a unor categorii de veterani și membrilor familiilor acestora, stabilite de Guvern în temeiul Legii nr.64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern și Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.168 din 25 iulie 1992 cu privire la măsurile de protecție socială a participanților la acțiunile militare pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, și la acordarea ajutorului necesar unor persoane și familii care au avut de suferit de pe urma conflictului armat, se propune completarea Legii nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani cu prevederi ce se referă la stabilirea dreptului la acordarea indemnizații pentru construcția casei individuale sau locuinței cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ.

De dreptul la indemnizații în cuantum de 50 la sută din mărimea stabilită de Guvern vor beneficia unele categorii de veterani și membrii familiilor acestora (participanții la acțiunile de luptă din Afganistan, participanții la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, membrii familiilor celor căzuți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, participanții la cel de-al doilea război mondial, cetățenii care nu au participat la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, dar ale căror case au fost distruse în timpul operațiunilor militare și cetățenii Republicii Moldova care nu au participat la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, dar care nu au posibilitate să revină, din motive politice, la domiciliul lor permanent) care, la situația din 1 ianuarie 2010, dețin scrisori de garanție pentru obținerea creditelor preferențiale, dar care nu au obținut creditele nominalizate și nu au fost asigurate cu spațiu locativ. Costul total al realizării acestei măsuri constituie circa 92,3 mil.lei pentru 2436 persoane.

Totodată, categoriile nominalizate de veterani, care nu și-au realizat dreptul la asigurarea cu spațiu locativ, la creditele preferențiale și nu dețin scrisori de garanție corespunzătoare, ținând cont de constrângerile bugetare pe termen mediu, vor putea beneficia de indemnizațiile nominalizate după finisarea procesului de acordare a

indemnizațiilor respective beneficiarilor de scrisori de garanție, începînd cu anul 2014.

Potrivit informațiilor prezentate de către autoritățile administrației publice locale, la situația din 1 ianuarie 2011, numărul total al persoanelor, care nu dețin scrisori de garanție constituie 2012 persoane cu suma indemnizațiilor de circa 76,2 mil.lei.

14. Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale prevede că mijloacele speciale, acumulate de către instituția publică suplimentar la volumul de venituri aprobate, pot fi utilizate de aceasta prin decizia autorității reprezentative și deliberative respective. În scopul creării posibilităților utilizării de către instituțiile publice a mijloacelor cu titlu gratuit, la momentul înregistrării acestora în cont, care, de regulă, au o destinație concretă și, deseori, termene de realizare a măsurilor și termene de prezentare a dărilor de seamă donatorilor, se propune autorizarea utilizării acestor mijloace în baza dispoziției executorului principal de buget al bugetului unității administrativ-teritoriale, cu includerea ulterioară în bugetul respectiv.

15. Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar prevede stabilirea pentru funcționarii publici din Aparatul Parlamentului, Aparatul Președintelui Republicii Moldova și din Aparatul Guvernului a condițiilor specifice de salarizare și a compensării cheltuielilor aferente îndeplinirii obligațiilor de serviciu. Această normă conduce la nerespectarea principiului de echitate între categoriile de salariați în sectorul public. În acest sens se propune excluderea prevederilor menționate din Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar. Economiiile mijloacelor publice se estimează la circa 3,7 mil.lei (aparatur Parlamentului - 2,9 mil.lei, aparatul Președintelui Republicii Moldova - 0,8 mil.lei).

Tot prin legea în cauză (anexa nr.7, compartimentul II în redacția Legii nr.442-XVI din 28 decembrie 2006) sînt stabilite funcțiile corpului de ofițeri al

aparaturii central al Ministerului Afacerilor Interne și ale corpului de conducere al aparatului central al departamentelor și direcțiilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne, precum și grila de salarii. Totodată, anexa menționată nu include subdiviziunile din structura ministerului, create după intrarea în vigoare a Legii nr.442-XVI din 28 decembrie 2006. Reieșind din aceasta și întru corelarea prevederilor actelor legislative, normative și a regulamentelor privind desfășurarea activităților de către subdiviziunile din cadrul și din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, precum și delimitarea sistemului de salarizare pentru personalul care elaborează politici de cel care implementează politicile, se propune modificarea respectivă a Legii nr.355-XVI din 23 decembrie 2005.

16. Prin adoptarea Legii nr. 231-XVI din 20 iulie 2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor, în Republica Moldova a demarat procesul de identificare și înregistrare a animalelor. Implementarea mecanismului în cauză pe parcursul anilor 2006-2009 a fost susținut financiar de către Comisia Europeană în cadrul Programului de Securitate Alimentară, în sumă de 35,6 mil.lei. Concomitent, din bugetul de stat au fost alocate 16,7 mil.lei. Pentru asigurarea în continuare a funcționalității sistemului, anual este necesară alocarea mijloacelor din bugetul de stat în sumă de circa 28,0 mil.lei. În condițiile constrângerilor bugetare, precum și în scopul alinierii la bunele practici europene privind finanțarea sistemului de identificare și înregistrare a animalelor, se propune ca acest sistem să fie finanțat din mijloacele bugetului de stat și mijloacele acumulate de la prestarea serviciilor deținătorului de animale. Deținătorul de animale va suporta cheltuielile pentru mijloacele de identificare a animalelor și manopera pentru identificarea animalelor, în mărimea stabilită de către Guvern.

17. Legea nr.514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească prevede că instanțele judecătorești dispun de poliție judecătorească, pusă în serviciul lor de Ministerul Justiției. Conform Legii nr.247-XVI din 21 iulie 2006 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, această normă va fi pusă în aplicare după crearea condițiilor corespunzătoare, dar nu mai târziu de 1 ianuarie

2012. Pentru realizarea prevederilor actuale ale legii sînt necesare mijloace în sumă de circa 80 mil.lei. În condițiile constrîngerilor bugetare existente și necesitățile direcționării resurselor disponibile la programe de importanță vitală, se propune extinderea termenului de intrare în vigoare a acestei norme pînă la 1 ianuarie 2015.

18. Conform Legii nr.294-XVI din 14 iunie 2007 privind partidele politice, prevederile referitoare la finanțarea partidelor politice din bugetul de stat urmează să fie aplicate cu începere de la 1 iulie 2011 - pentru alegerile locale generale și de la 1 iulie 2013 - pentru alegerile în Parlament. Pornind de la constrîngerile bugetare și necesitatea finanțării de la buget a programelor de importanță vitală, aplicarea acestor prevederi pe termen mediu nu este posibilă. Ca urmare, se propune prelungirea termenului de intrare în vigoare a acestei norme pînă la 1 iulie 2015 și pînă la 1 iulie 2017, respectiv. În acest caz economiile mijloacelor publice se estimează pentru anul 2011 la circa 7,7 mil.lei, pentru anul 2012 - 16,3 mil.lei, pentru anul 2013 - 26,2 mil.lei și pentru anul 2014 - 35,0 mil.lei.

19. Prin modificările și completările operate la Legea nr.282-XV din 24 iulie 2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase (prin Legea nr.11-XVI din 3 februarie 2009), procesul de vînzare a metalelor prețioase a fost liberalizat. Ca rezultat, dispare necesitatea monitorizării procesului de vînzare a bunurilor care conțin metale prețioase. În această privință se propune anularea aplicării unor sancțiuni prevăzute la Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008.

Conform Codului contravențional, pentru efectuarea tranzacțiilor economice cu beneficiari prin încheierea contractelor neavantajoase, precum și utilizarea patrimoniului public de către beneficiarii arendași fără perfectarea contractelor și fără efectuarea calculelor plăților pentru folosirea fondurilor fixe, terenurilor arabile, încăperilor, bazinelor acvatice, soldate cu venituri ratate, unitățile administrativ-teritoriale se sancționează cu amendă.

Practica denotă, că nu doar unitățile publice locale admit aceste încălcări a legislației, ci și alte entități - instituțiile publice finanțate de la bugetele de toate nivelurile, întreprinderile de stat/municipale.

Reieșind din aceasta, pentru preîntâmpinarea cazurilor formării creanțelor arierate și ratării veniturilor, se propune extinderea ariei de aplicare a prevederilor în cauză asupra entităților menționate mai sus.

20. În scopul respectării principiului universalității bugetului, se propune excluderea afectării anumitor venituri bugetare pentru anumite cheltuieli, prin trecerea finanțării lucrărilor pentru extinderea bazei de materie primă minerală din contul bugetului de stat, modificînd, respectiv, Codul subsolului nr.3-XVI din 2 februarie 2009.

21. În condițiile constrîngerilor bugetare, și în scopul utilizării mai eficiente a mijloacelor publice este oportună centralizarea mijloacelor bănești din alocațiile totale prevăzute în bugetul de stat pe anumite domenii și direcționarea lor pentru realizarea programelor cu destinație specială. Astfel, se propune investirea autorităților publice centrale din domeniile ocrotirii sănătății și asistenței sociale cu dreptul de a centraliza mijloacele bănești din alocațiile prevăzute, inclusiv prin delegare, în modul stabilit, instituțiilor din subordine, în vederea realizării programelor. Modificările respective sînt propuse la Legea asistenței sociale nr.547-XV din 25 decembrie 2003 și Legea ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28 martie 1995.

22. Concomitent cu cele menționate mai sus, proiectul dat de lege mai conține și prevederi cu caracter redacțional care nu afectează esența actelor legislative.

Ministru

Veaceslav NEGRUȚA